

Η περίπτωση Πάνου συγκεντρώνει πολλά από τα στοιχεία που περιγράφουν την Ελλάδα του 20ού αιώνα.

Ξεκινά από τη φτώχεια, συνεχίζει με μόχθο, έκφραση.

Εμπεριέχει τέχνη, συναισθηματικό πλούτο, αντίδραση.

Ολοκληρώνεται με έγκλημα, ενδεχομένως με αδικία ή ακριβέστερα με εκδικητικότητα.

Ο θεωρούμενος και ως ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες μουσικοσυνθέτες ήταν μακριά από αυτό που εννοούμε ως συνηθισμένο άνθρωπο.

Η φτωχική του καταγωγή όπλισε το καλλιτεχνικό του ένστικτο και όπως σε όλα τα δράματα έτσι και στην περίπτωση του, η κορύφωση επήλθε στο τέλος.

Δέσμιος των ιδεών του,

ανυποχώρητος, εκτεθειμένος σε μέγιστο βαθμό σε όλη τη συντηρητική πλευρά της κοινωνίας μας, κατέβαλε στο ακέραιο, το τίμημα των σφαλμάτων του. Δώδεκα έτη μετά το φυσικό του τέλος, το καλλιτεχνικό του δημιούργημα στέκεται αλώβητο στο χρόνο, τραγουδιέται, εμπνέει, συγκινεί. Αυτή η εξέλιξη, αποτελεί και την καλύτερη, μετά θάνατον,

απόδειξη του λάθους, της αυστηρότητας, όσων υποστήριξαν ότι δεν έπρεπε του αναγνωρισθεί το ελαφρυντικό της πολιτισμικής προσφοράς.

Ο Πάνου, γεννήθηκε στα Πατήσια. Τον Δεκέμβρη του '33. Εργάστηκε στο εργοστάσιο βερνικιών “Τιμόρ”, στο τυπογραφείο “Φοίνιξ” και άλλαξε δεκάδες δουλειές για να ζήσει. Μορφώθηκε δίχως να σπουδάσει, έμαθε μουσική χωρίς ωδείο. Ήταν χειρονάκτης, κατασκεύαζε κοσμήματα από όστρακο, υπήρξε οργανοποιός.

Το '48 χάνει τον 17χρονο, τότε, αδελφό του Βαγγέλη. Ένα τραμ κόβει το νήμα της ζωής του και ο Άκης θα αποφεύγει να το θυμάται, να το συζητά. Έξι χρόνια αργότερα, το '54, στα 21 του, παντρεύτηκε τη Δήμητρα με την οποία συζούσαν 4 χρόνια. Είχε προηγηθεί μια εγκυμοσύνη της, που σύμφωνα με τον ίδιο, στον πέμπτο μήνα κύησης οι γονείς της, την υποχρέωσαν να ρίξει το παιδί, χωρίς να ο ίδιος να ενημερωθεί. Έκτοτε η Δήμητρα δεν μπόρεσε να ξαναμείνει έγκυος.

Στα Πετράλωνα, στην Καλλιθέα, στο Ρέντη και στη Δάφνη έκανε τα πρώτα του μεροκάματα παίζοντας σε διάφορα μαγαζιά μέχρι το '58, όταν ένα ατύχημα με σκαρπέλο, τραυματίζει τους τένοντες της παλάμης του.

Ήταν η ώρα που ανέτειλε ο συνθέτης Πάνου.

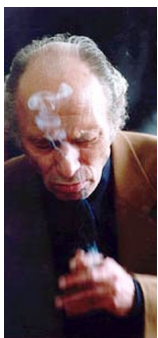
Με κομμάτια βιωματικά,

που ακροβατούσαν ανάμεσα στον πόνο της απώλειας και το βάρος του έρωτα, ανάμεσα στην τρυφερότητα και στην μαγκιά, ανάμεσα στη φτώχεια της ζωής και τον πλούτο της ψυχής ο Πάνου άνοιξε το καλλιτεχνικό του μονοπάτι. Όπως ακροβάτησε στην τέχνη, έτσι ακροβάτησε στην ίδια του τη ζωή. Οι δημιουργίες του δεν θα είχαν υπάρξει, αν το βίος του ήταν συνηθισμένο, καθημερινό, κοινό.

Υπόχρεος σε έναν ιδιότυπο κώδικα συμπεριφοράς ολότελα ασύμβατο για τις δεκαετίες που ακολούθησαν μετά τα εφηβικά του χρόνια στου Χαροκόπου, ακατανόητο σχεδόν για όλους.

Ο κόσμος άλλαζε. Ο Άκης όχι. Απαιτούσε από τα παιδιά του να του μιλούν στον πληθυντικό, ενώ δεν “ξεχρέωσε” ούτε τυπικά, ούτε συναισθηματικά με τη Δήμητρα, όσο δημιουργούσε την, πολυπόθητη για αυτόν, οικογένεια του με την Άννα.

Συγκρούστηκε με τις δισκογραφικές εταιρείες, έφυγε από την Αθήνα, θέλοντας να αποφύγει εικόνες που τον ενοχλούσαν και ανέβηκε στην Ξάνθη το '86. Ήταν 53 ετών. Τα χρόνια πέρασαν, τα παιδιά μεγάλωναν. Η πρωτότοκη Ελευθερία “του”, σχεδόν στα είκοσι. Γνωρίζει κάποιον που αυτός δεν εγκρίνει. Το σενάριο της μεγάλης σύγκρουσης πλάθεται.

Αυτός, που δεν συμπαθούσε τη δημοσιότητα, βγαίνει στο “γυαλί” με πράσινη πιτζάμα και καταγγέλλει την εξαφάνιση της κόρης του, η οποία όμως δηλώνει, πως ότι συμβαίνει, γίνεται με την επιθυμία της. Η αντίστροφη μέτρηση είχε αρχίσει.

Την 1η Αυγούστου του '97 ο Άκης Πάνου, πυροβολεί και σκοτώνει τον Σωτήρη Γιαλαμά ο οποίος αφήνει παιδί, την εν διαστάσει σύζυγό του και την έγκυο, πια, Ελευθερία.

“Δεν μετανόησα διότι δεν εννόησα”

δηλώνει σιβυλλικά στο Κακούργοδικείο Καβάλας ενώ ο συνήγορός του, Αλέξανδρος Κατσαντώνης είχε πει πως:

“αν έλεγε μια λέξη, τη λέξη συγνώμη δεν θα καταδικαζόταν σε ισόβια.”

Η εικόνα της οστεώδους του μορφής, με το καφέ σακάκι που συμπιεζόταν από δυο όργανα της τάξης, καθώς τον προσήγαγαν βιαστικά προς και από την αίθουσα του δικαστηρίου κατά τη διάρκεια της δίκης, έδειχνε έναν άνθρωπο συντετριμμένο.

Καταδικάζεται σε ισόβια χωρίς κανένα ελαφρυντικό. Δεν είχε πρόβλημα με την ποινή. Είχε ήδη καταστραφεί. Το γνώριζε. Τον πείραξε ότι δεν αναγνωρίστηκε ως ελαφρυντικό τίποτα από όσα, σε άλλες περιπτώσεις, γίνονται αποδεκτά.

Το δικαστήριο είχε αγνοήσει τον κώδικά του, είχε περιφρονήσει την οργή του, δεν αναγνώριζε ούτε τη πολιτισμική του συνεισφορά και δεν του “συγχώρεσε” ότι ενώ έκανε οικογένεια με την Άννα, δεν απομακρύνθηκε από την Δήμητρα.

Αυτή ήταν η τιμωρία του. Αυτή ήταν και η εκδικητικότητα του “συστήματος”

Να ήταν άραγε ένα είδος δικαιοσύνης;

Λίγο πριν το τέλος,

τελείται μια τελευταία συνάντηση, στο κουτούκι του Κουμπούρα ανάμεσα σε Πάνου και Καζαντζιδη, σε μια διακομιδή του φυλακισμένου από το νοσοκομείο, πίσω στο σωφρονιστικό ίδρυμα του Κορυδαλλού. Ο συνθέτης νοσει, μετράει μέρες και το γνωρίζει. Ο γιατρός και οι δυο αστυφύλακες που τον συνοδεύουν, συναινούν και σε μια ακόμη επίδειξη της μοναδική ελληνικής καλοσύνης. Ένα τεράστιο φορτίο από αναμνήσεις και λαϊκή τέχνη, ξεφορτώνεται εκεί, στα τραπέζια του καπηλειού, σε μια μοναδική μυσταγωγία. Λίγη ζωή του απομένει.

Στις 7 Απριλίου του 2000, αυτός που έγραψε:

***“Μόνο ο Παντοκράτορας θα πει αν είμαι εντάξει
οργίασα με το μυαλό μα ελάχιστα στην πράξη
κι αν θα με κρίνει ένοχο αυτός θα με πατάξει
εσύ ‘σαι σκέτος θυρωρός και να κρατάς την τάξη.”***

έσβησε

Μια κουβέντα της Ελευθερίας μένει πεισματικά όρθια μαγνητοσκοπημένη, αναρτημένη στο διαδίκτυο:

“νοιώθω άσχημα, απέναντι στον πατέρα μου που είχε δίκιο και δεν τον άκουσα.”

Την επόμενη χρονιά, του Σταυρού ανήμερα, τον ακολούθησε ο Καζαντζίδης, ενώ ακριβώς πέ ντε χρόνια αργότερα, στις 7 Απριλίου του 2005, ήταν σειρά του Γρηγόρη Μπιθικώτση.

Το δράμα για την οικογένεια Πάνου όμως, δεν είχε ολοκληρωθεί. Στις 7 Απριλίου του 2009, εννέα χρόνια ακριβώς μετά το θάνατο του Άκη, αυτοκτονεί ο γιός του, Στέφανος. Το παιδί που στα 15 του χρόνια, είδε και άκουσε τον πατέρα του να πυροβολεί και να αφαιρεί τη ζωή, του πατέρα του ανιψιού του, κρεμάστηκε από ένα σωλήνα καλοριφέρ σε ένα διαμέρισμα στη πλατεία Βάθη. Το βαρύ παρελθόν του, τον είχε σπρώξει στον κόσμο των ναρκωτικών μετατρέποντας προφανώς τη ζωή του σε ένα μαρτύριο. Η επιλογή της ημερομηνίας, δεν μπορεί να ήταν τυχαία...

Για το τέλος, ας θυμηθούμε δυο εκλεκτά δείγματα της πληθωρικής του δισκογραφικής παρουσίας.

“ Η πιο μεγάλη ώρα ” πρώτη εκτέλεση με τη Γιώτα Λύδια, από το 1967.

“ θα κλείσω τα μάτια ” που λίγες μέρες μετά την κυκλοφορία του, το απαγόρευσε η λογοκρισία της στρατιωτικής δικτατορίας κρίνοντας πως είχε ανατρεπτικούς στίχους. Ο συνθέτης, τους ξανάγραψε σε ένα πιο ερωτικό μοτίβο και η Βίκυ Μοσχολιού το έκανε επιτυχία. Το ακούμε στην αρχική του μορφή ερμηνευμένο από τον Γρηγόρη Μπιθικώτση με δεύτερη φωνή τη Χαρούλα Λαμπράκη

